

1. ชื่อผลงาน/โครงการพัฒนา :

1.1 ชื่อภาษาไทย : ปั่นเด็กจิ๋วให้เป็นเด็กแจ๋ว กทม.

1.2 ชื่อภาษาอังกฤษ : child BKK to be smart

2. ชื่อทีม : Child BKK. กลุ่มงานเขตสุขภาพกรุงเทพมหานคร

3. ปีที่ดำเนินการ : 2559

4. คำสำคัญ : พัฒนาการเด็ก, ส่งเสริมพัฒนาการ, พัฒนาระบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

5. เป้าหมาย :

5.1 เพิ่มจำนวนการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยงและพัฒนาการล่าช้า วัยแรกเกิด - 5 ปี ให้ได้รับการดูแลช่วยเหลือ ส่งต่อเพื่อการวินิจฉัย รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างเหมาะสมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

5.2 เพื่อพัฒนาระบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในเขตสุขภาพ กรุงเทพมหานคร ให้ครอบคลุมตั้งแต่ระดับชุมชน ปฐมภูมิ ทุติยภูมิ ตติยภูมิ/ตติยภูมิขั้นสูง

6. สถานการณ์ปัญหา :

ปีงบประมาณ 2558 สถาบันราชานุกุลร่วมกับสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ดำเนินโครงการจัดบริการ แก่เด็กบกพร่องทางพัฒนาการวัยแรกเกิด - 5 ปี ในกรุงเทพมหานคร โดยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กพัฒนาการล่าช้าวัยแรกเกิด-5 ปีได้รับการส่งเสริมพัฒนาการให้มีพัฒนาการดีที่สุดในศักยภาพที่เป็นไปได้อย่างทั่วถึง มีหน่วยบริการสาธารณสุขที่ร่วมดำเนินงาน จำนวน 72 แห่ง จากสังกัดสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร 68 แห่ง สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร 3 แห่ง และกรมสุขภาพจิต 1 แห่ง จากการดำเนินงาน พบว่า เด็กที่ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ จำนวน 93,556 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 (เทียบโดยประมาณการกับประชากรเด็กแรกเกิด - 5 ปี จำนวน 314,915 คน : ระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง ปี 2558) มีเด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้า จำนวน 7,221 คน (คิดเป็นร้อยละ 7.71) เด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการประเมินพัฒนาการซ้ำ จำนวน 3,501 คน (48.48) พบเด็กพัฒนาการล่าช้า จำนวน 1,477 คน (คิดเป็นร้อยละ 42.18) เด็กพัฒนาการล่าช้าได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ จำนวน 395 คน คิดเป็นร้อยละ 26.74

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น พบว่า เด็กวัยแรกเกิด - 5 ปีในกรุงเทพมหานคร ได้รับการคัดกรองพัฒนาการจำนวนน้อยมาก เด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้าจำนวนมากแต่ได้รับการติดตามประเมินซ้ำจำนวนน้อยมาก และเด็กพัฒนาการล่าช้าได้รับการส่งเสริมพัฒนาการยิ่งน้อยลงอีก ซึ่งการสร้างเครือข่ายในการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ครอบคลุมหน่วยบริการและต่อเนื่องอย่างเป็นระบบน่าจะเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ สถาบันราชานุกุล จึงได้ร่วมกับสำนักตรวจและประเมินผล(เขตสุขภาพที่ 13 กรุงเทพมหานคร) สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ศูนย์อนามัยที่ 13 ศูนย์สุขภาพจิตที่ 13 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 13 จัดทำโครงการพัฒนาเครือข่ายหน่วยบริการในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด -5 ปี ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 13 กรุงเทพมหานครขึ้น เพื่อพัฒนาระบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในเขตสุขภาพ

กรุงเทพมหานคร ให้ครอบคลุมตั้งแต่หน่วยบริการระดับชุมชน ปฐมภูมิ ทูตียมภูมิ ตติยมภูมิ/ตติยมภูมิชั้นสูง เพื่อให้เด็กแรกเกิด - 5 ปี ได้รับการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

7. การวัดผลและการเปลี่ยนแปลง :

7.1 ก่อนแก้ปัญหา

7.1.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

7.1.1.1 ประชุมปรึกษาหารือกับผู้บริหารสำนักอนามัย และ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร เพื่อเลือกหน่วยบริการสาธารณสุขที่ร่วมดำเนินงาน ซึ่งมีหน่วยบริการที่ร่วมดำเนินงานทั้งสิ้นจำนวน 72 แห่ง ประกอบด้วย

ระดับปฐมภูมิ	ศูนย์บริการสาธารณสุข	จำนวน 62 แห่ง
ระดับทูตียมภูมิ	ศูนย์บริการสาธารณสุขที่มีคลินิกสุขภาพจิต	จำนวน 6 แห่ง
ระดับตติยมภูมิ	โรงพยาบาล(รพ.เจริญกรุงประชารักษ์ รพ.ตากสิน และคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลฯ)	จำนวน 3 แห่ง
ระดับตติยมภูมิชั้นสูง	สถาบันราชานุกูล(ศูนย์สาธิตระบบการดูแลเด็กบกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาในชุมชน : ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการราชานุกูล (ม่วงแค) และ ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการราชานุกูล (คลองกุ่ม)	จำนวน 1 แห่ง

7.1.1.2 ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานแก่ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

7.1.1.3 อบรมให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการ ได้แก่

- เรื่องการวินิจฉัยและรหัสโรคเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า , บทบาทแพทย์ในการช่วยเหลือเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า และการวินิจฉัยและการช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กที่มีภาวะเครียด สำหรับแพทย์ประจำศูนย์บริการสาธารณสุข

- หลักสูตรการส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด - 5 ปี (แนวทางในการดำเนินงาน ระบบการรายงานข้อมูล ระบบการให้บริการของศูนย์บริการสาธารณสุข การใช้คู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด - 5 ปี (DSI : 300 ข้อ) การปรับพฤติกรรมเด็ก ฯลฯ)

** เดือนเมษายน พ.ศ. 2558 ในระดับประเทศได้มีการจัดทำโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558 กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการคัดกรองพัฒนาการเด็กด้วย คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) และใช้คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ (TEDA4I) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักอนามัยและสำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร ที่มีแนวทางที่จะให้หน่วยงานในสังกัดปรับเปลี่ยนมาใช้เครื่องมือดังกล่าวด้วยเหมือนกัน(ร่วมในช่วงรณรงค์คัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย 6-10 กรกฎาคม 2558 ให้ใช้จริงในปีงบประมาณ 2559 แต่ถ้าหน่วยใดพร้อมสามารถใช้ก่อนได้) ดังนั้นสถาบันราชานุกูล จึงร่วมกับ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ดำเนินการอบรมเพิ่มดังนี้

- การใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) สำหรับนักจิตวิทยาและพยาบาลที่เกี่ยวข้องในวันที่ 10-11 สิงหาคม 2558

- อบรมการใช้คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ (TEDA4I) สำหรับนักจิตวิทยาและพยาบาลที่เกี่ยวข้อง ในวันที่ 2-3 กันยายน 2558

7.1.1.4 สนับสนุนสื่อและเทคโนโลยี

- อุปกรณ์ประกอบการใช้และคู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด - 5 ปี (DSI : 300 ข้อ)

- อุปกรณ์ประกอบการใช้และคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย(DSPM) แก่ ศบส. และโรงพยาบาลระดับตติยภูมิที่เข้าร่วมโครงการ

7.1.1.5 หน่วยบริการดำเนินการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด- 5 ปี(ตุลาคม 2557-กันยายน 2558) และรายงานผลการดำเนินงานตามแบบรายงานของสถาบันราชานุกูล

7.1.1.6 สรุปผลการดำเนินงาน

- เด็กที่ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ จำนวน 93,556 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 (เทียบโดยประมาณการกับประชากรเด็กแรกเกิด - 5 ปี จำนวน 314,915 คน : ระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง ปี 2558)

- เด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้า จำนวน 7,221 คน (คิดเป็นร้อยละ 7.71) เด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการประเมินพัฒนาการซ้ำ จำนวน 3,501 คน (48.48) มีเด็กพัฒนาการล่าช้า จำนวน 1,477 คน (คิดเป็นร้อยละ 42.18) เด็กพัฒนาการล่าช้าได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ จำนวน 395 คน คิดเป็นร้อยละ 26.74

7.1.2 วิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อวางแผนการแก้ไขปัญหา

ประเด็นปัญหา	สาเหตุ / ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
- เด็กแรกเกิด-5 ปีใน กทม.ได้รับการคัดกรองพัฒนาการไม่ครอบคลุม (ร้อยละ29.70) - เด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้ากลับมาประเมินพัฒนาการไม่ครบทุกคน (ได้เพียง ร้อยละ 48.48) - เด็กพัฒนาการล่าช้าได้รับการส่งเสริมพัฒนาการไม่ครบทุกคน (ได้เพียง ร้อยละ 26.74)	1. คน 1.1 บุคลากรสาธารณสุขที่รับผิดชอบงาน - มีการเปลี่ยน/ย้ายงาน ลาออก - ยังไม่มีความมั่นใจในทักษะการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเนื่องจากเป็นเครื่องมือใหม่ 1.2 ผู้ปกครองเด็กแรกเกิด- 5 ปี - ไม่พาเด็กมารับบริการ/ไม่ให้ความสำคัญ 1.3 เด็ก - ไม่ให้ความร่วมมือในการคัดกรอง ส่งเสริมพัฒนาการ
	2. เครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการ 2.1 เป็นช่วงที่เตรียมการปรับเปลี่ยนเครื่องมือในการคัดกรองและส่งเสริม

ประเด็นปัญหา	สาเหตุ / ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
	<p>พัฒนาการเด็ก(ให้เป็นแบบเดียวกับหน่วยบริการอื่นในระดับประเทศ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เปลี่ยนเครื่องมือคัดกรองพัฒนาการ จากอนามัย 49 สำนักอนามัย กทม. เป็นคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) - เปลี่ยนเครื่องมือช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการ จาก DSI-300 เป็น TEDA4I <p>2.2 อุปกรณ์ประกอบการใช้เครื่องมือและคู่มือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุปกรณ์ประกอบการใช้และคู่มือ DSPM : ไม่เพียงพอ ขาดชุดเสียหาย - อุปกรณ์ประกอบการใช้และคู่มือ TEDA4I : อุปกรณ์ไม่มี/ไม่ครบคู่มือฯ มีไม่เพียงพอ
	<p>3. ระบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในเขตสุขภาพที่ 13 กรุงเทพมหานคร</p> <p>3.1 หน่วยบริการด้านสาธารณสุขตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ ทติยภูมิ และตติยภูมิ เข้าร่วมดำเนินงานไม่ครอบคลุมทุกหน่วยงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - คลินิกชุมชนอบอุ่นมี จำนวน 162 แห่ง ยังไม่ได้เข้าร่วม - ศูนย์บริการสาธารณสุข กทม.มี จำนวน 68 แห่ง เข้าร่วมจำนวน 68 แห่ง - ศูนย์อนามัย มีจำนวน 1 แห่ง ยังไม่ได้เข้าร่วม - โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดรัฐบาล มีจำนวน 30 แห่ง เข้าร่วม 4 แห่ง - โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สังกัดเอกชน มีจำนวน 28 แห่ง ยังไม่เข้าร่วม <p>3.2 ระบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กยังไม่สอดคล้องกับระบบของเขตสุขภาพที่ 1-12</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดหน่วยบริการและคุณสมบัติของหน่วยบริการแต่ละระดับยังไม่ชัดเจน - ระบบส่งต่อยังไม่ชัดเจน
	<p>4. ฐานข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยังไม่ฐานข้อมูลรวมหน่วยบริการของกรุงเทพมหานคร มีฐานข้อมูลเฉพาะของศูนย์บริการสาธารณสุข กทม. - ยังไม่มีหน่วยงานหลักรับผิดชอบเก็บข้อมูลการคัดกรอง ส่งเสริมพัฒนาการในภาพรวมเขต กทม.

ประเด็นปัญหา	สาเหตุ / ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
	- หน่วยบริการสาธารณสุขยังไม่มีทะเบียนกลุ่มเป้าหมาย

7.2 ใช้หลัก 3 P / PDCA (Purpose : plan, Process : Do, Performance : Check, Action)

ในการแก้ปัญหาโดยการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาระบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในเขตสุขภาพที่ 13 กรุงเทพมหานคร รายละเอียดดังนี้

ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข (Process : Do)	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Purpose : plan)	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Performance : Check, Action)
- เด็กแรกเกิด-5 ปีใน กทม.ได้รับการคัดกรองพัฒนาการไม่ครอบคลุม (ร้อยละ 29.70) - เด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้ากลับมาประเมินพัฒนาการไม่ครบทุกคน (ได้เพียงร้อยละ 48.48) - เด็กพัฒนาการล่าช้าได้รับการส่งเสริมพัฒนาการไม่ครบทุกคน (ได้เพียงร้อยละ 26.74)	1. ประชุมปรึกษาหารือ ผู้บริหารของหน่วยบริการที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยบริการระดับปฐมภูมิทุติยภูมิและตติยภูมิ	1. มีการประชุมปรึกษาหารือผู้บริหารที่หน่วยบริการ จำนวน 9 ครั้ง (ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2560) 2. มีการประชุมปรึกษาหารือผู้บริหารหน่วยบริการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ครั้ง (4 มี.ค., 28 เม.ย., 31 พ.ค., 8, 24 มิ.ย. 59)	1. เพิ่มเครือข่าย/หน่วยบริการร่วมดำเนินงาน 2. กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ขอบเขตการให้บริการร่วมกัน	1. มีเครือข่าย/หน่วยบริการร่วมดำเนินงาน จำนวน 151 แห่ง 2. มีคู่มือแนวทางการดำเนินงานระบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (รายละเอียดตามเอกสารแนบหมายเลข 1)
	2. ประชุมชี้แจงและพัฒนาศักยภาพบุคลากร 2.1 อบรมการใช้คู่มือDSPM/DAIM จำนวน 3 รุ่น ให้กับบุคลากรของหน่วยบริการระดับชุมชน	- รุ่น (1) วันที่ 23-24 พ.ค.59 - รุ่น (2) วันที่ 30-31 พ.ค.59 - รุ่น (3) วันที่	บุคลากรที่ผ่านการอบรมได้รับความรู้และได้ฝึกทักษะการใช้เครื่องมือคัดกรองพัฒนาการ (DSPM)	1. บุคลากรที่ปฏิบัติงาน/รับผิดชอบงานได้รับการอบรม การใช้คู่มือ DSPM/DAIM จำนวน 151 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 (อบรมปี 2558 จำนวน 55 แห่ง และปี 2559 จำนวน 165 คน/96 แห่ง) และอบรม

ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข (Process : Do)	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Purpose : plan)	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Performance : Check, Action)
	<p>ปฐมภูมิ ทติยภูมิ และตติยภูมิ/ตติยภูมิ ชั้นสูง ที่เข้าร่วม ดำเนินงานในปี 2559</p> <p>2.2 อบรมการใช้คู่มือ TEDA4I</p> <p>จำนวน 1 รุ่น ให้กับบุคลากรของหน่วยบริการระดับ ทติยภูมิ และตติยภูมิ/ตติยภูมิ ชั้นสูง ที่เข้าร่วม ดำเนินงานในปี 2559</p>	<p>1-2 มิ.ย.59</p> <p>วันที่ 13-14 มิ.ย. 59</p>	<p>บุคลากรที่ผ่านการอบรม ได้รับความรู้และได้ฝึกทักษะการใช้เครื่องมือ TEDA4I</p>	<p>การใช้เครื่องมือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ (TEDA4I) จำนวน 23 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100</p> <p>2. มีความพึงพอใจต่อการสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ของการอบรม DSPM/DAIM และ TEDA4I อยู่ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 97.52 และ 98.33 ตามลำดับ</p>
	<p>3. สนับสนุนสื่อ/อุปกรณ์</p> <p>3.1 อุปกรณ์และคู่มือ DSPM ให้กับหน่วยบริการระดับชุมชน ปฐมภูมิ ทติยภูมิ และตติยภูมิ/ตติยภูมิชั้นสูง ที่เข้าร่วมดำเนินงานในปี 2559 จำนวน 119 แห่ง(ยกเว้น ศูนย์บริการสาธารณสุข ที่สนับสนุนแล้วในปี 2558 จำนวน 55 แห่ง)</p>		<p>หน่วยบริการที่ร่วมดำเนินงานได้รับการสนับสนุนคู่มือและอุปกรณ์ในการใช้คู่มือ DSPM</p> <p>หน่วยบริการที่ร่วม</p>	<p>1. หน่วยบริการเป้าหมายที่ร่วมดำเนินงานได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์และคู่มือในการดำเนินงาน จำนวน 151 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ดังนี้</p> <p>1.1 ชุดอุปกรณ์ ประกอบการใช้คู่มือ DSPM สำหรับหน่วยบริการทุกระดับ</p> <p>1.2 ชุดอุปกรณ์ ประกอบการใช้คู่มือ TEDA4I และแบบบันทึกคู่มือTEDA4I รายบุคคล สำหรับหน่วยบริการระดับ ทติยภูมิและตติยภูมิ</p>

ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข (Process : Do)	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Purpose : plan)	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Performance : Check, Action)
	3.2 อุปกรณ์และคู่มือ TEDA4 และแบบบันทึกคู่มือTEDA4I รายบุคคล ให้กับหน่วยบริการระดับทุติยภูมิ และตติยภูมิ/ตติยภูมิชั้นสูง ที่เข้าร่วมดำเนินงานในปี 2559 จำนวน 23 แห่ง		ดำเนินงานได้รับการสนับสนุนคู่มือและอุปกรณ์ในการใช้คู่มือ TEDA4I	
	4. หน่วยบริการที่ร่วมดำเนินงาน ดำเนินการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กในพื้นที่รับผิดชอบ	เดือน มิ.ย.59 เป็นต้นไป	เด็กแรกเกิด-5 ปีในกทม.ได้รับการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการมีจำนวนเพิ่มขึ้น	เด็กแรกเกิด-5 ปี ในกรุงเทพมหานคร(ปี 2559) จำนวน 301,629 คน - ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ จำนวน 67,486 คน คิดเป็นร้อยละ 22.36 (เทียบเป้าหมายทั้งปี) และคิดเป็นร้อยละ 67.12 (เทียบเป้าหมาย 4 เดือน)
	5. กำกับติดตาม (เยี่ยมเสริมพลัง)และเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน	เดือน มิ.ย. - ก.ย. 59		- พบเด็กสงสัยพัฒนาล่าช้า จำนวน 7,524 คน คิดเป็นร้อยละ 12.54 - ได้รับการประเมินซ้ำหลังกระตุ้นพัฒนาการ จำนวน 4,447 คน คิดเป็นร้อยละ 59.10 ของเด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้า - พบมีเด็กพัฒนาการล่าช้า จำนวน 877 คน ได้รับการส่งเสริม/กระตุ้นเพื่อแก้ไข

ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข (Process : Do)	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Purpose : plan)	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Performance : Check, Action)
				ปัญหาพัฒนาการ จำนวน 373 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.53
	6. สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงาน	21 ก.ย. 59	ข้อมูลปัจจัยความสำเร็จและโอกาสในการพัฒนาระบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ในเขตสุขภาพที่ 13 กรุงเทพมหานคร	<ol style="list-style-type: none"> บุคลากรต้องการอบรมฟื้นฟูศักยภาพปีละ 1 ครั้ง, มีการประชุมสัมมนาเป็นระยะๆ เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ, สนับสนุนสื่ออุปกรณ์ในการจัดบริการอย่างต่อเนื่อง หน่วยบริการระดับตติยภูมิควรเน้นบทบาทการส่งเสริมพัฒนาการด้วย TEDA4I มากขึ้น ระบบข้อมูล ฐานข้อมูลเป็นแบบ Manual ควรพัฒนาให้เป็นโปรแกรมในการลงข้อมูลเหมือนกันทุกหน่วยบริการใน กทม.
	7. สรุปผลการดำเนินงาน	ก.ย. 59		<ol style="list-style-type: none"> มีเครือข่าย/หน่วยบริการที่ร่วมดำเนินงาน จำนวน 151 แห่ง(เพิ่มขึ้น 79 แห่ง จากเดิม 72 แห่ง) คิดเป็นร้อยละ 15.82 ของหน่วยงานที่ให้บริการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด - 5 ปี(ทั้งภาครัฐและเอกชน ใน กทม. จำนวน 954 แห่ง) หน่วยบริการเป้าหมายที่

ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข (Process : Do)	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Purpose : plan)	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Performance : Check, Action)
				<p>ร่วมดำเนินงานมีบริการ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก พัฒนาการล่าช้า จำนวน 83 แห่ง จาก 84 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 98.81 (หน่วย บริการระดับปฐมภูมิ เฉพาะศบส. ทศตยภูมิ และ ตตยภูมิ/ตตยภูมิขั้นสูง)</p> <p>3. ร้อยละ 22.36 ของเด็ก ปฐมวัยได้รับการคัดกรอง พัฒนาการ คิดเป็นร้อยละ 22.36 (เทียบเป้าหมายทั้ง ปี) และคิดเป็นร้อยละ 67.12 (เทียบเป้าหมาย 4 เดือน)</p> <p>4. ร้อยละ 59.10 ของเด็ก สงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการ ประเมินซ้ำหลังส่งเสริม พัฒนาการ 1 เดือน (ภายใน เวลา 4 เดือน)</p> <p>5. ร้อยละ 42.53 ของเด็ก พัฒนาการล่าช้าได้รับการ ส่งเสริม/กระตุ้นแก้ไข ปัญหาพัฒนาการ (ภายใน เวลา 4 เดือน)</p>

7.3 ข้อมูลเปรียบเทียบก่อนและหลังการแก้ปัญหา

ตัวแปรที่ศึกษา	เป้าหมาย	ข้อมูลก่อนการแก้ปัญหา ปีงบประมาณ 2558	ข้อมูลหลังการแก้ปัญหา (ดำเนินการ 4 เดือน) ปีงบประมาณ 2559	เปรียบเทียบผล (เพิ่มขึ้น/ลดลง/เท่าเดิม)
1. จำนวนเครือข่าย/หน่วยบริการที่ร่วมดำเนินงานพัฒนาระบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในเขตสุขภาพที่ 13 กรุงเทพมหานคร (คัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด-5 ปี)	ปี 2558 จำนวน 72 แห่ง ปี 2559 จำนวน 151 แห่ง	72 แห่ง	151 แห่ง	เพิ่มขึ้น 79 แห่ง
2. จำนวนเด็กแรกเกิด-5 ปี ที่ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ	ปี 2558 จำนวน 314,915 คน ปี 2559 จำนวน 301,692 คน (เป้าหมาย 4 เดือนเท่ากับ 100,564 คน)	จำนวน 93,556 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70	จำนวน 67,486 คน คิดเป็นร้อยละ 22.36 (เทียบเป้าหมายทั้งปี) และคิดเป็นร้อยละ 67.12 (เทียบ เป้าหมาย 4 เดือน)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 37.42
3. จำนวนเด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการประเมินพัฒนาการซ้ำ	ร้อยละ 100	ร้อยละ 48.48 (จากเด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้า 7,221 คน ได้รับการประเมินพัฒนาการซ้ำ 3,501 คน)	ร้อยละ 59.10 (จากเด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้า 7,524 คน ได้รับการประเมินพัฒนาการซ้ำ 4,447 คน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.62

ตัวแปรที่ศึกษา	เป้าหมาย	ข้อมูลก่อนการ แก้ปัญหา ปีงบประมาณ 2558	ข้อมูลหลังการ แก้ปัญหา (ดำเนินการ 4 เดือน) ปีงบประมาณ 2559	เปรียบเทียบผล (เพิ่มขึ้น/ลดลง/เท่าเดิม)
4. จำนวนเด็ก พัฒนาการล่าช้าที่ ได้รับการส่งเสริม พัฒนาการ	ร้อยละ 100	ร้อยละ 26.74 (จากเด็กพัฒนาการ ล่าช้า 1,477 คน ได้รับการส่งเสริม พัฒนาการ 395 คน)	ร้อยละ 42.53 (จากเด็กพัฒนาการ ล่าช้า 877 คน ได้รับ การส่งเสริมพัฒนาการ 373 คน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.79

8. บทเรียนที่ได้รับ :

8.1 ผู้ใช้บริการและระบบงาน

- การเข้าถึงบริการที่มากขึ้นเนื่องจากการจัดบริการที่มีการจัดระดับหน่วยบริการที่ชัดเจน กำหนดบทบาทหน้าที่โดยให้หน่วยร่วมดำเนินงานมีส่วนร่วม มีแนวทางการส่งต่อแต่ละระดับ และเพิ่มหน่วยบริการที่อยู่ในชุมชนมากขึ้น

- การดำเนินงานที่จะบรรลุเป้าหมาย ควรมีความพร้อมทั้งเรื่อง คน เครื่องมือ/อุปกรณ์/สื่อเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง และสถานที่ รวมทั้งการสนับสนุนจากผู้บริหารของหน่วยงานต้นสังกัด

- การให้คำตอบแทนในการจัดบริการส่งเสริมพัฒนาการของ สปสช.เป็นแรงจูงใจ/สนับสนุนในการปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง

8.2 บุคลากรผู้ปฏิบัติ

- บุคลากรผู้ปฏิบัติมีใจและมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะดำเนินงานได้แก่ ระบบงาน เครื่องมือในการดำเนินงาน(ความรู้และทักษะ) ระบบส่งต่อ และการรายงานข้อมูล

8.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจ และเห็นความสำคัญ เช่น

- สำนักตรวจและประเมินผล(เขตสุขภาพที่ 13 กรุงเทพมหานคร) ได้สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน และผลิตคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย Developmental Surveillance and promotion Manual (DSPM) จำนวน 83,727 เล่ม และคู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง Developmental Assessment For Intervention Manual (DAIM) จำนวน 8,373 เล่ม สนับสนุนให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตสุขภาพที่ 13 กรุงเทพมหานครทั้งภาครัฐและเอกชน (แผนกห้องหลังคลอด คลินิกสุขภาพเด็กดี)

- สปสช.เขตสุขภาพที่ 13 กรุงเทพมหานคร เห็นระบบมีการพัฒนาทำให้เด็กได้รับการได้ครอบคลุมมากขึ้น จึงขอความร่วมมือจากสถาบันราชานุกูลร่วมกันกำหนดขอบเขตการให้บริการทั้งเรื่องการคัดกรอง ประเมิน และส่งเสริมพัฒนาการ และกำหนดราคาค่าบริการเพื่อให้หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานสามารถเบิกค่าบริการได้

- ศูนย์อนามัยที่ 13 ทำการต่อยอดงานโดยจัดทำโครงการเพื่ออบรมการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย Developmental Surveillance and promotion Manual (DSPM) ในคลินิกชุมชนอบอุ่นให้ครบทุกแห่งในปีงบประมาณ 2560 (จากการเข้าร่วมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปผลโครงการตัวแทนคลินิกชุมชนอบอุ่นได้แสดงเจตนาอยากให้มีการเชิญคลินิกชุมชนเข้าร่วมดำเนินงานทุกแห่ง)

9. โอกาสในการพัฒนา

9.1 พัฒนาระบบการติดตามเด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้าและพัฒนาการล่าช้า ให้กลับมารับการส่งเสริมพัฒนาการให้มากขึ้น

9.2 พัฒนาระบบการรายงานข้อมูล/ฐานข้อมูลของกรุงเทพมหานครให้มีความครอบคลุมหน่วยบริการในการรายงานมากขึ้นและเป็นฐานข้อมูลเดียวกันทั้งหมด. ซึ่งปัจจุบันหน่วยที่เข้าร่วมดำเนินงานจำนวน 151 หน่วย ส่งข้อมูลรายงานจำนวน 129 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.43

9.3 ขยายเครือข่าย/หน่วยบริการดำเนินงานระบบบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้บริการเด็กแรกเกิด- 5 ปี ระดับชุมชน ปฐมภูมิ ทูตัญญูมิตติ/ตติยภูมิ/ตติยภูมิขั้นสูงทั้งภาครัฐและเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด จำนวน 954 แห่ง เข้าร่วมดำเนินงานเพียง จำนวน 151 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.82

10. การติดต่อกับทีมงาน : นางธัญหทัย จันทะโยธา กลุ่มงานเขตสุขภาพกทม. โทรศัพท์ 02 248 8900 ต่อ 70373

11. คณะทำงาน :

- 11.1 นางสาวรัชดาวรรณ แดงสุข หัวหน้าทีม
- 11.2 นางธัญหทัย จันทะโยธา สมาชิก
- 11.3 นางดวงเดือน เสาร์เทพ สมาชิก
- 11.4 นางสาวปรารธนา พรมวัง สมาชิก